

(המשך מעמוד 61)

תר. ובתי סגלית בת ה-10. בני יהודה נשאר בארץ לסיים את שירותו הצבאי. אני מתכוונת להקים באחת מארצות הדרום אמריקה חברה לעבודות צנרת ועפר, לחיות ביושר ולשנות את התקופה שעברה עלי. היחס שבו נתקלתי מצד השלטונות בישראל הביא אותי לצעוד זה" אלה הן מילות הפרידה של אילן קשתי, בן ה-44, מרמת-גן, שירד עם משפחתו מהארץ בי חודש שעבר.

סיפורו של אילן הוא עדות של צבר, בן מושב, קבלן צנרת מצליח, שירד מנכסיו לאחר שהסתבך בביצוע עבודות עבור משרד-הביטחון. מאוכזב מאי-יכולתו לארגן גרעין התיישבות בגליל, התיישבות שבה ראה מוצא לשיקומו מחדש ומיטגרת חיים נאותה למישפחתו. אילן קשתי נולד ב-1936 בתל-עדישים. אביו, יהודה קשתי ז"ל, איש העלייה ה'

ורן. בתקופה זו הצליחו אילן ואסתר לרכוש במידה ניכרת את תנאי חייהם ולרכוש דירה מרווחת יותר ברחוב האשל 6 ברמת-גן. בשנת 1969 התקבל אילן לעבודה כטכנאי אחוקה במפעלי תדיראן. בשנת 1972 עזב את תדיראן והקים חברה משלו לעבודות צנרת והידראוליקה אילן קשתי בע"מ. את עשר השנים האחרונות רואה אילן כתקופה יפה של בן מושב שהצליח להתאקלם בעיר הגדולה.

"זמן קצר לאחר ייסוד החברה", סיפר אילן, "פנו אלי והציעו לי להשתתף במיכרו של משרד-הביטחון. התלהבתי מהר רעיון. ראיתי בכך הישג עצום לגבי נישגתי למיכרו לביצוע עבודות מערכות אוויר בסככות טילי הוק וזכיתי במיכרו. ביצעתי את העבודה לשביעות רצונו הי מלאה של המפקד. עמדתי בכל הדרישות של תקינות וזמן ביצוע. חודש רוף חודש. עברה כשנה עד שזכיתי בערב ראש-השנה

לפני חצי שנה הבטיח ראש-המשלה

להקים ועדה שתנסה למצוא פיתרון

לבעיית הירידה - עד היום היא לא הוקמה

שנייה ממיסדי המושב וידידו הקרוב של דוד בן-גוריון. מגיל 12, לאחר מות אביו, היה שותף פעיל בעזרה לאמו בניהול המשק במושב, שכלל רפת גדולה ו-120 דונם שדות תבואה. בשנת 1954 התגייס לצה"ל ושירת בצנחנים. בתקופת שירותו הצבאי השתתף בכל פעולות התגמול שקדמו למבצע סיני. עם שחרורו ב-1956 חזר למושב לטפל במשק המישפחה לבדו. ב-1958 התחתן עם אסתר פנסטר, שעברה להתגורר עימו במושב. יחד ניהלו משק משגשג ומצליח.

בשנת 1961 עזבו אילן ואסתר עם בנם בן השנה וחצי את המושב. הם הגיעו בחוסר-כח לדירה שכורה ברמת-גן, מקום מגורי הוריה של אסתר. אילן התחיל לעבוד כמכונאי בתעשייה האווירית וב מקביל למד היסטוריה וגיאוגרפיה במכון אבשלום ליד אוניברסיטת תל-אביב.

אסתר התקבלה לעבודה כמזכירה במשרד-החקלאות ברחובות. לאחר עבודה מאור מצת של ארבע שנים הצליחו לרכוש את דירתם הראשונה בשדרות הילד 16 ברמת-גן. להשגת משכנתא לדירה זו נעזרו לדבריו דוד בן-גוריון ואברהם הרצפלד. על הערבות למשכנתא חתם לו משה דיין, שריהקלאות דאן.

במליחמת ששת-הימים שירת כשריונאי בגזרת ג'נין ונפצע. שישה כדורים פלחו את גופו. תקופת ההחלמה שנמשכה כשנה כללה כמה ניתוחים, שיקום ובתי-הבראה. עם החלמתו בשנת 1968 קיבל דירוג של 20% נכות.

לאחר החלמתו קיבל אילן את רשיון מורה-הדרך שלו. במשך שנה עבד כמדריך תיירות פנים ביוניטד טורס, אגד

ח"כ ברעם חצי מיליון בני-יורק

1973 לקבל את התשלום המיוחל. כבן מושב שגדל על ערכים של מוסר ויושר לא יכולתי להשלים עם ריצות ותחנונים לקבל את המגיע לי. בזמן שהשקעתי כספים רבים בצידוד וחומרים, הסחבת בי תשלום הביאה אותי לידי החלטה להפסיק לבצע עבודות עבור משרד-הביטחון ור לחפש מקורות פרנסה אחרים.

בערב מילחמת יוסי-הכיפורים היה

אילן קשתי עסוק בביצוע עבודות צנרת בהיקף גדול עבור חברת אקסטר וביתי-חרושת לביסקוויטים הדר בירושלים. בי אוקטובר 1973 גוייס כרבים אחרים, ושירת כשריונאי במשך שבעה חודשים ברמת-הגולן, כאשר השתחרר מצא את עצמו עומד לפני שוקת שבורה. מחירי העבודות שלפני המלחמה לא תאמו את ההתייקרויות שהיו במשק לאחריה. הסכומים שהושקעו על

יו"ר ועדה מינזא לבגין לא איכפת

ידו בעבודות אלה לא כוסו, מה גם שחלק מהצידוד, שהושאר על ידו בשטח מופקד הדר בירושלים, נגנב ולא היה מבוסס.

„נכנעת ללחץ הכלכלי“

אילן שב ומצא את עצמו בחוסר כל. בעזרת הלוואה של 10,000 לירות ש קיבל כחיל משוחרר הצליח לשקם עצמו קמעה ולקבל עבודות צנרת חדשות. בסתיו 1974 הסכמתי לבצע עבודה עבור משרד-הביטחון כקבלן מישנה. במיכרו שבו זכה הקבלן חיים רייס מרמלה, הי תנאי היה שהכספים ישולמו לי ישירות עליידי רייס. במסגרת הסכם זה ביצעתי עבודות צנרת בבסיס חיל-האוויר בתל-נוף. עם גמר העבודה הוברר לי שהקבלן רייס אינו עומד בהתחייבויותיו. הכספים שהגיעו לי, עבור ביצוע העבודה, כ-20,000 ל"י, לא שולמו וכתוצאה מכך מצאתי עצמי שוב לחץ מבחינה כלכלית.

"אנשי לשכות הבינוי של משרד-הביטחון (מרזן יפו ודרום רחובות). הספיקו באותה תקופה להכיר אותי. הם הציעו לי להמשיך לעבוד במיטגרתם ולהשתתף בי כמה מיכרוים לביצוע עבודות צנרת בי בסיסי צה"ל. לא היתה לי ברירה, ולמרות החלטתי הנחושה משנת 1973 שלא לבצע עבודות עבור משרד-הביטחון, נכנעתי ללחץ הכלכלי וקיבלתי על עצמי בסתיו 1975 כמה עבודות צנרת בבסיסי צה"ל. עבודה נוספת שביצעתי באותה תקופה היתה בבסיס חיל-האוויר ברפידיים, שעמדה לפני סיומה (1976). מאחר שלא קיבלתי במשך שנה כספים המגיעים לי, החלטתי לעצור את העבודה וסרבתי למי סור את המתקן כל עוד לא ישולם לי המגיע. מנהל לשכת הבינוי ברחובות, הבטיח לדאוג לתשלום המורת הבטחה מצדי להמשיך בביצוע העבודה. הורדתי כוח-אדם וצידוד נוסף לרפידיים, במטרה לסיים את העבודה, כפי שהתחייבתי.

האמנתי כל הזמן להבטחות שניתנו לי וביצעתי עבודות נוספות שהיו מעבר לי הנאי המיכרו המקורי. עבור כל העבודות הנוספות שביצעתי בבסיס ח"א ברפיה, הגשתי חשבונות למשרד-הביטחון. היקף העבודות בשנים 1976-75 הגיע לסכומים של כ-400,000 ל"י דאן. כל מה שהצלחתי לקבל בחצאים, תחנונים והתרוצצויות הגיע לכ-40,000 ל"י. יתרת הסכום לא נחקבה עד היום. פניתי לכל הנוגעים בדבר במשרד-הביטחון לרבות שרייה-בני טחון פרס ווייצמן ונשאו ללא מענה עד עצם היום הזה.

באותה תקופה התחילו להגיע אל אילן, לפרוע, חשבונות ספקים עבור חומרים שקנה אצלם לביצוע עבודות עבור משרד-הביטחון. לא היה בידי הכסף

לפרוע אותם. אי העברת כספים עליידי משרד-הביטחון הביא לדבריו של אילן "את משפחתי לידי חרפת רעב".

"נפתחו נגדי שלושים תיקים וחמישה מישפטים על אי-פרעון חוב. לכיסוי כל החובות נאלצתי למכור את כל מה שי רכשתי במשך 12 שנות עבודה, כולל הי דירה שבה גרתי, מיבנה קוטג' בהצלחה שהתחלתי בבנייתה, שני טרקטורים, 10 שנות עבודה של אשתי ורכוש הורי אשתי. שילמתי אלפי לירות שכר-טירחה לעורכי-דין וקנסות, מה עוד שנתבעתי לשלם גם מסי-הכנסה".

בספטמבר 1977 קרא אילן מודעה באלון נכי צה"ל הנוחם על התארגנות גרעין של נכי צה"ל לעליה להתיישבות. הרעיון לחזור למקור קסם לו. הוא החליט לחזור ולשקם את משפחתו בדרך זו. על שלוש שנות ההתארגנות של הגרעין, שאילן הפך להיות דוברו, הוא מספר: "כדי להקים גרעין בארץ יש צורך, נוסף לאישור משרד-החקלאות, בגיבוי של תנועה מיישבת. מצאנו תומכים נלהבים לרעיון באנשי האיחוד החלקי (תנועה התיישבותית בלתי-מימפלגתית של מושבים במעמד בני-נוף). בשלב ראשון הוצע לנו עליידי הסוכנות להתיישב בנקודה בפיתחת רפיה. הסכמנו מיד, אלא שהסכמי קמפי-דייוויד שנחתמו ביטלו את התוכנית. הוצע לנו להתיישב במסגרת תוכנית להקמת מיצר פים בגליל. הנקודה שנבחרה למעגנו היתה מיצפה על הר נטופה מעל לכפרים הערביים ערבה וסכנין. כוונת המישפחות היתה לפתח במקום חקלאות".

האישור הסופי להקמת הנקודה חייב היה להינתן עליידי הוועדה הבינמישרדית להתיישבות. בספטמבר 1979 התכנסה הי ועדה. בישיבה זו הוחלט להעביר את נושא עלייתו להתיישבות של הגרעין לי אחריותה של התאחדות האיכרים. העליה להתיישבות בסופו של דבר לא יצאה אל הפועל. תוכניתם של אנשי התאחדות הי איכרים לא עלתה בקנה אחד עם מטרות חברי הגרעין. העליה להתיישבות נשארה בגדר רעיון בלבד, לאכזבתו של אילן וחבריו.

"ישבתי ועשיתי מאזן של 12 שנות עבודה. כל מה שהגעתי אליו ירד לטמיון". מספר אילן, "המדינה לא עומדת בהתיישבותי ואני נתבעתי לשלם את הי מחיר. כשהגשתי תביעה נגד משרד-הביטחון נאמר לי במפורש שהתביעה תתברר לפי התור וכי עלי להמתין שלוש עד חמש שנים עד תום ההליכים. אני שבע הנסחות, מאוכזב מאי הצלחת ההתיישבות בות בגליל, שבה ראיתי פתרון לשיקום מישפחתי מחוץ, הגעתי למסקנה שעלי לרדת מהארץ".

ראש-המשלה

הבטיח

בחלקת ההסברה של ההסתדרות הציונית העולמית מנסים להחיות מדיניות חדשה כלפי היורדים. ישנה הצעה שלפיה יש להתייחס אל אותו יורד, ששוקל אפשרות חזרה לארץ, כאל מי שמתכנן את עתידו ומוסוגל מכל הבחינות להתמודד עם הקשיים השונים שלא באמצעות הטבות כספיות שונות. ההצעה כוללת הקמת קרן להבטחת הכנסה לישיראלים חוזרים, שתהיה משותפת להוסך הישראלי בחו"ל, להסתדרות הציונית, הי סוכנות היהודית וממשלת ישראל. כמו כן מוצע לשקול מסלול היסכון מקביל בנושא דיור.

קרן זו תבטיח שהישראלי השוהה בחו"ל יראה עצמו קשור למיטגרת ישראלית ור בתקופת היסכון ירד מעליו הכתם של יורד המתכוון להישאר בחו"ל. מבחינה מעשית תאפשר קרן זו בדיקה של תעסוקה ונושאים אחרים מבלי שיאכל את הסכר-נותני, הקרן תאפשר לישראלי בחו"ל להחליט באופן אינדיבידואלי מתי לחזור לארץ ומשאירה בידו את כל האחריות להתארגנותו מחדש בארץ.

לפני כחצי שנה פנו חברי ועדת עליה וקליטה לראש-המשלה להקים ועדה ממלכתית שתבדוק את נושא הירידה ור הסיבות לה. כמו כן תגיש המלצותיה לי ביצוע במטרה לבלום את המכה הזו. ההמלצות חייבות להקיף את פעולות כל מישרדי הממשלה ללא יוצא מן הכלל. הירידה אינה בעיה שנוגעת למישרד זה או אחר. זו בעיה שנוגעת לכלל הממשלה. ראש-המשלה הבטיח להביא את הבקשה לדיון בממשלה. עד היום לא הוקמה הוועדה.

ערינה ארידור

שתי מבקשות אשרה לארצות-הברית חשש שהשגרירות לא תאשר